

روایت جالبی درباره نوروز+اعمال عید نوروز

راسمی در نوروز میان مردم معمول است و به شکل سنت ملی در میان ایرانیان درآمده که قسمت قابل ملاحظه‌ای از آن، از اموری است که اسلام بر آن تأکید نهاده است.

در کتاب مفاتیح نوین آمده است: مراسمی در نوروز میان مردم معمول است و به شکل سنت ملی در میان ایرانیان درآمده که قسمت قابل ملاحظه‌ای از آن، از اموری است که اسلام بر آن تأکید نهاده است.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس، در اینکه اسلام در برابر عید نوروز چه موضعی دارد، میان صاحب‌نظران گفتگوست. از برخی روایات، اهمیت این روز به عنوان یکی از روزهای نجات امت‌ها استفاده می‌شود.

مرحوم 171#& علامه مجلسی& raquo; در کتاب 171#&; زادالمعاد& raquo; می‌گوید: به سندهای معتبر از 171#&; معلى بن خنيس& raquo; نقل شده است که در روز 171#&; نوروز& raquo; به محضر امام صادق علیه‌السلام شرفیاب شدم. حضرت به من فرمود: آیا این روز را می‌شناسی؟ گفتم: فدایت شوم! این روزی است که ایرانیان آن را بزرگ می‌شمارند، و در این روز برای یکدیگر هدایا می‌فرستند. امام علیه‌السلام فرمود: این تعظیم و بزرگداشت، به سبب اموری است که از قدیم بوده است که اکنون تفسیر و شرح آن را برای تو بازگو می‌کنم. (به علاوه حوادث مطلوب دیگری در این روز اتفاق افتاده است).

سپس امام علیه‌السلام به طور مشروح این امور را ذکر کرد: از جمله فرمود: نوروز، روزی است که خداوند متعال، در آن روز، از ارواح بندگان پیمان گرفت که او را به یگانگی بپرستند و برای او شریکی قرار ندهند، و به پیغمبران و امامان معصوم علیهم‌السلام ایمان آورند.

این روز، روزی است که طوفان حضرت نوح علیه‌السلام فرونشست و کشتی آن حضرت بر کوه 171#&; جودی& raquo; قرار گرفت.

نوروز روزی است که رسول خدا صلی الله علیه وآله بت‌های کافران قریش را در مکه شکست و پیش از آن حضرت ابراهیم علیه‌السلام نیز، در این روز بت‌های کافران را درهم شکست.

در این روز، رسول خدا صلی الله علیه وآله به اصحاب خود امر کرد که با علی علیه‌السلام به عنوان امیرمؤمنان بیعت کنند (اشاره به این است که روز عید غدیر مصادف با ایام نوروز بوده است).

نوروز، روزی است که قائم آل محمد علیه‌السلام ظاهر خواهد شد.

آنگاه فرمود: هیچ روز نوروزی نیست مگر آن که ما در آن روز انتظار فرج می‌کشیم، زیرا از روزهای ما و شیعیان ما است. آن روز را، مردم عجم حفظ کردند و حرمت آن را نگه داشتند، ولی شما مردم عرب آن را ضایع ساختید. (آنگاه امام اعمالی را برای این روز بیان فرمودند که ذکر خواهد شد).

ولی چون شخص 171#&; معلى بن خنيس& raquo; از نظر علمای رجال زیر سؤال است تکیه بر این روایت آسان نیست.

اما با توجه به اینکه عید نوروز یک عید طبیعی در جهان آفرینش است؛ فصل زمستان پایان می‌گیرد، بهار همراه با حیات طبیعت به فرمان خدا شروع می‌شود، شکوفه‌ها و برگ‌ها و گلها بر شاخسار درختان آشکار می‌گردد و نشاط و جنبش و حرکت در تمام عالم حیات آغاز می‌شود، همگام و همراه شدن با این پدیده عالم آفرینش، همگامی با ست‌های الهی است.

نکته قابل توجه این که مراسمی در نوروز میان مردم معمول است و به شکل سنت ملی در میان ایرانیان و کشورهای دیگری درآمده که قسمت قابل ملاحظه‌ای از آن، در شمار اموری است که اسلام بر آن، (به صورت کلی) تأکید نهاده است. مانند: نظافت، خانه تکانی، کمک به ارحام و بستگان و افراد نیازمند و آبرومند برای تهیه لباس و وسایل اولیه زندگی که در سالهای اخیر در کشور ما ایران به صورت سنت 171#&; هفته نیکوکاری& raquo; درآمده است و بسیار پرثمر و مفید است.

دید و بازدید و صله رحم و ملاقات دوستان و رفع کدورتها و بیرون ریختن غم و اندوهها از دل و آماده شدن برای فعالیت‌های مختلف ثمربخش در سال نو، و مانند اینها، این امور و مانند آن جنبه‌های مثبت مراسم نوروزی است.

ولی گاه پاره‌ای از آداب و رسوم شرک آلود، یا گناه آلود دیده می‌شود که افراد باایمان و خردمند باید آنها را ترک گویند، مانند آتش افروختن در شب چهارشنبه آخر سال (به نام چهارشنبه سوری) و دست زدن به کارهای خطرناکی که همه سال ضایعه‌های زیادی برای جوانان و نوجوانان به بار می‌آورد و امثال آن.

در مجموع، عید نوروز و مراسم آن، هم به خاطر بعضی روایات و هم به خاطر آثار مثبتی که دارد، نباید حذف شود، ولی باید بعضی از مراسم منفی و ناپسند آن را کنار گذاشت. این است روش اولوالالباب و صاحبان اندیشه!

اعمال عید نوروز

مرحوم 171#& علامه مجلسی&راquo; در کتاب 171#& زادالمعادی&راquo; آورده است که امام صادق علیه‌السلام برای نوروز، اعمالی را به معلى بن خنيس آموخت و به او فرمود:

چون روز نوروز شود، غسل کن و بهترین لباس‌های خود را بپوش و خود را کاملاً خوشبو کن (و اگر توانستی) آن روز را روزه بدار و پس از نمازهای ظهر و عصر و انجام نافله‌های آن، چهار رکعت نماز بخوان (هر دو رکعت به یک سلام) و در رکعت اول بعد از سوره حمد، ده مرتبه سوره 171#& اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ&راquo; را بخوان و در رکعت دوم بعد از سوره حمد 10 مرتبه سوره قل یا ایها الکافرون را در رکعت سوم بعد از سوره حمد ده مرتبه سوره قل هو الله را بخوان و در رکعت چهارم بعد از سوره حمد، 10 مرتبه سوره‌های 171#& قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْقَلْق و قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ&راquo; را بخوان. بعد از نماز به سجده شکر برو، و این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ، وَعَلَى جَمِيعِ

خدایا درود فرست بر محمد و آل محمد آن اوصیای پسندیده و بر همه

انبیائک و رُسُلک بافضل صلواتک، وبارکْ عَلَیْهِمْ بافضل بَرَکاتک،

پیامبران و رسولانت به بهترین درودها و برکت ده بر ایشان به بهترین برکتهایت

وَصَلِّ عَلَى اَرْواحِهِمْ وَاَجْسَادِهِمْ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،

و درود فرست بر ارواح و اجسادشان خدایا برکت ده بر محمد و آل محمد

وَبَارِكْ لَنَا فِي يَوْمِنَا هَذَا، الَّذِي فَضَّلْتَهُ وَكَرَّمْتَهُ وَشَرَّفْتَهُ وَعَظَّمْتَ حَظَّهُ،

و برکت ده به ما در این روز که آن را برتری داده و گرامیش کرده و شرافتش دادی و مقامش را بزرگ کردی

اللَّهُمَّ بَارِكْ لِي فِيمَا اَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ، حَتَّى لَا اَشْكُرَ احَدًا غَيْرَكَ، وَوَسِّعْ عَلَيَّ فِي رِزْقِي يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ

خدایا برکت ده به من در آنچه به من تفضل کرده‌ای تا که هیچ کس را جز تو سپاس نگذارم و روزیم را وسیع گردان ای صاحب جلالت و بزرگواری

اللَّهُمَّ مَا غَابَ عَنِّي فَلَا يَغْيِبَنَّ عَنِّي عَوْنُكَ وَحِفْظُكَ، وَمَا فَقَدْتُ مِنْ شَيْءٍ، فَلَا تُقَيِّدْنِي عَوْنَكَ عَلَيْهِ، حَتَّى لَا اَتَكَلَّفَ مَا لَا اَحْتَاجُ إِلَيْهِ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ.

خدایا هر چه از من پنهان شده مبدا کمک و نگهداری تو از من پنهان شود و هر چه را گم کرده‌ام مبدا یاری خویش را بر آن از من گم کنی تا خود را به زحمت نیندازم درباره آنچه را بدان نیازمند نیستم ای صاحب جلالت و بزرگواری.

دعای تحویل سال

همچنین در برخی از کتب وارد شده است که در وقت تحویل سال این دعا را که مضمون خوب و سازنده‌ای دارد، بخوانند:

يا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَ الْأَبْصَارِ، يا مُدَبِّرَ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ، يا مُحوِّلَ الْحَوَالِ وَ الْأَحْوَالِ، حَوِّلْ حَالَنَا إِلَى أَحْسَنِ الْحَالِ.

ای کسی که تحوّل دل‌ها و گردش چشم‌ها در دست توست. ای تدبیر کننده شب و روز و ای تغییر دهنده سال و حال، حال ما را به بهترین حال، تغییر ده!

مرحوم #171&علامه مجلسی؛ می‌افزاید: بعضی روایت کرده‌اند که این دعا را نیز، در روز نوروز، به عدد ایّام سال بخواند:

اللَّهُمَّ هَذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، وَ أَنْتَ مَلِكٌ قَدِيمٌ، اسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَ خَيْرَ مَا فِيهَا، وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَ شَرِّ مَا فِيهَا، وَ اسْتَغْفِرُكَ مَوْثِقَتَهَا وَ شَعْلَهَا، يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ.

خداوند! این سال نوی است و تو سلطان همیشگی و ازلی هستی. از تو خیر آن و خیر آنچه در آن است را می‌خواهم و به تو از شرّ آن و شرّ آنچه در آن است، پناه می‌برم و حلّ مشکلات آن را از تو می‌خواهم ای ذوالجلال و الاکرام.

البته اگر نتواند به این مقدار بخواند به هر مقدار که بتواند به قصد قربت مطلقه بخواند، خوب است.

همچنین می‌توان دعایی که در اوّل ماه رمضان نقل شده است را، در اوّل سال شمسی به قصد قربت مطلقه خواند.

منبع: مفاتیح نوین، آیت الله مکارم شیرازی